بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/308
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އިބްރާހީމް ފައިސަލް / އަލިވާދީ، ސ. މަރަދޫ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަކި ޤާނޫނު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚް: 12 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1442 / 25 ޖަނަވަރީ 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 26 ޝަޢުބާން 1439 / 12 މެއި 2018

<u>އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:</u>

- ނަންބަރު: 86/VTR/2017
- ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚް: 03 ޖުލައި 2017
- ނިމުން ތާރީޚް: 01 ފެބްރުއަރީ 2018

- **ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:** (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް ތާއީދުކުރައްވާފައި)

ތަޢާރަފު:

1. މި މައްސަލައަކީ، ވެހިކަލާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ސ. މަރަދޫ / އަލިވަރި، އިބްރާހީމް ފައިސަލް (މީގެ ފަހުން އިބްރާހީމް ފައިސަލް ނުވަތަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ގޮތުގައި އިޝާރާތްކޮށްފައިވާ)ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ލިމިޓެޑް (މީގެ ފަހުން އެމް.ޓީ.އެލް ނުވަތަ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ގޮތުގައި އިޝާރާތްކޮށްފައިވާ) އެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ:

2. އިބްރާހީމް ފައިސަލް 03 އޮގަސްޓް 2011 އިން ފެށިގެން ހިތަދޫ ޖެޓީ ޕިކަޕްގެ ސީނިއަރ ޓެކްނީޝަން ގަރ 01 ގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 11 އޮގަސްޓް 2017 ގައި އެޗް.އާރަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއް ބަލަމުންދާތީ އެމައްސަލައަށް ވަކިގޮތެއް ނިމެންދެން ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އެންގުމަށްފަހު 14 ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވުނެވެ. އަދި ސަސްޕެންޑްކުރި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ކުރުމުން ސިޓީ ފޮނުވުމުން އެސިޓީއަށް ޖަވާބުދާރީވެފައިވާ 23 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނުކަމަށް އިބްރާހީމް ފައިސަލް ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންވެ އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާޢީ ޢަދުލުވެރިކަން ގެއްލޭގޮތަށްކަމަށާއި، ކުރިން އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަކާއި، 2017 އޮގަސްޓް 23 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އެންމެހައި އިނާޔަތްތަކާ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 27/VTR/2018 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ؛

“ދަންފަހު، މައްސަލަ ހުށަހެޅިފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވިފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކާއި، މައްސަލަ ބެލި މަޖިލީހުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި، ހެކިންގެ ހެކިބަހުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުމުން، އިބްރާހީމް ފައިސަލް 03 އޮގަސްޓް 2011 އިން ފެށިގެން ހިތަދޫ ކޫބީ ލިލީބީޗްގެ ސީނިއަރ ބާޓެންޑަރ ގރ.01 ގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 11 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއް ބަލަމުންދާތީ، އެމައްސަލައަށް ވަކިގޮތެއް ނިމެންދެން ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އެންގުމަށްފަހު 14 ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑްކޮށް އަދި ސަސްޕެންޑްކުރި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ނިމުމުން ސިޓީ ފޮނުވުމުން އެ ސިޓީއަށް ޖަވާބުދާރީނުވެ 23 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، އެކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މަޤުބޫލު އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އެކަން ކުރިން އަދާކުރަމުން އައި ވަޒީފާ އިއާދަކޮށްދިނުމަށާއި 23 އޮގަސްޓް 2017 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އެންމެހައި އިނާޔަތްތަކާއި ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މި މައްސަލައިގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މަސައްކަތުގައި ފަރުވާކުޑަ ކުރުމާއި، މަސްލަހަތު ނަގާފަން އުޅުމާއި، ޖެއްސުން ކުރުމާއި އަދި އަޚްލާޤީ ފެންވަރު ދަށްވުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1ގެ ދަށުންކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާފަރާތުން ބުނެފައިވިނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ޝަރުޢީކުރާފަދަ ބުރުހާނެއް ދުރުވެރިވެގެންކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވިފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށްކަމަށް ބަޔާން ނުކުރެވޭތީ ކަނޑައަޅައި، އެހެންނަމަވެސް، އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ބަދަލުގައި ހުރިގޮތަށް ބަލާއިރު، އެކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމުގައި މަސައްކަތާ އަދާލަތާ އެކަށީގެންވާ ކަންތައްތަކާއި ހިނގާކަން އެނގެން ނޯޓީ، މި ބާވަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަޑުން އަސްބާބު ވަޒީފާ ދިނުމަށް އެކަން ލިބިފައި އިޖުރާއީ ފުރުޞަތު ދީފައިނުވާތީ،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަލުން އަނބުރާ ވަޒީފާ ދޭން އަމުރުކުރާނޭ ތަނެއް ނެތްކަމަށް މައްސަލަ ބެލި މަޖިލީހުގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ރިޢާޔަތްކޮށް ބަދަލުގެ ޖުމްލަ -/47,280 (ސާޅީސްހަތްހާސް ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާ މިއަދު (01 ފެބްރުއަރީ 2018) އިން ފެށިގެން 10 (ދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިބްރާހީމް ފައިސަލްއަށް ދީ އެއްފަހަރާ ދިނުމަށްފަހު އެކަން ހަމަޖެހުނުކަމާ 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިޔުމުން އެންގުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ މައްޗަށް އަންގައި އަމުރުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.[1]

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް:

4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫނޭ ކަމަށް ބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

4.1- އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއީ އަދި މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން ފުރިހަމަކޮށް ނޫންކަން ސާބިތުވެފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް އަދާކުރަމުން ގެންދިޔަ ވަޒީފާ އިއާދަ ނުކުރުމުން ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ އެފަރާތުގެ ޢަމަލުތަކުގެ ހުރިގޮތުންކަމަށް ބުނެ ނިންމާފައިވާ އެއްވެސް ޢަދުލުވެރި ސަބަބަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ނޫންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

[1] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް

-4.2 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ 11 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކުންފުނީގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖިން ޑިރެކްޓަރ މުޙައްމަދު ރަޝީދު އެޗް.އާރު އަށް ފޮނުވި HP/M/2017/02 ސިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިވަނީ ރަނގަޅަށް ނޫންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

-4.3 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ 13 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރ އިބްރާހީމް ބަޝީރު މުޙައްމަދު ޖަމީލު އަށް 30 މާރިޗު 2017 ދުވަހުގެ އީމެއިލް އާއި 14 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ މުޙައްމަދު ޖަމީލުގެ 28 މާރިޗު 2017 ދުވަހުގެ އެފަރާތުން ދީފައިވާ ބާރަނާ އިސްތިޢުފާދޫކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ސިޓީ ގެންނަށް ދިއުންތަކުން ނޫން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

-4.4 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ 15 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވާ ޑޮމަން ގަސްތުގައި 06 ދުވަހު ޑިއުޓީއަށް ނާންނަކަމަށް އިޢުލާނުކުރުމުގައި ނުވެއެވެ. އަދި 16 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ކުންފުންޏަށް ނުވަތަ ކުންފުނީގެ އެހެނިހެން މުވައްޒަފުންގެ ފާރަކާ ސަލާމަތް މީޓިންގައި ދައްކާފައި ނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށް އަޙްސަނުގެ ބަޔާން ސާބިތުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

-4.5 17 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިއުމަން ރިސޯސް ނަންބަރު: HPL/TD/STF/201/01 "މުވައްޒަފުންނަށް އަންގާ އެންގުން" (30 ޖޫން 2016) އަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިވަނީ ރަނގަޅަށް ނޫންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

ހައިކޯޓުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އިބްރާހިމް ފައިސަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އިބްރާހިމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތިކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވީނަމަވެސް އިބްރާހިމް ފައިސަލް އެދިފައިވާގޮތަށް ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢުކޮށްދިނުމަށް ނުވާތީ އެ ސަބަބަށްޓަކައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައެވެ.

6. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތިކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނުނު ހާލަތުގައި 3 (ތިނެއް) ގޮތަކަށް އަމުރު ނެރެވިދާނެއެވެ. އެއީ:

1. އެ މުވައްޒަފު ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި އަލުން ބެހެއްޓުމަށާއި އޭނާއަށް އެއްވެސް ބާކީގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ މުއްދަތަށް ނުބެލުމަށް އަމުރުކުރުން؛
2. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ހަމަވަރުގެ ވަޒީފާއެއްގައި، ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ އެހެން ވަޒީފާއެއްގައި ބޭއްވުމަށް އަމުރުކުރުން، އަދި އެއަމުރުގައި ބަޔާންކުރެވެންވާ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާ ދެމެދު އެއްބަސްވެވޭ ޝަރުތުތަކާއި މާއްދާތަކާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލު ކުރުމަށާއި، ވަކި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ ބަދަލުވުމަށް އަމުރުކުރުން؛
3. ބަދަލުދިނުން މިއެވެ.

7. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ކަން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ ރުޖޫޢުކުރުމަށް އިސްކަންދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ވަޒީފާ ރުޖޫޢުކުރުމަށް ބާރުއަޅާ އެއަށް ހުރަސް އަޅާފައިވާ ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢުކުރުމަށް އަމަލީ ގޮތުން ކުރެވެން ނެތް ކަމެއް

ނުވަތަ ޤާނޫނީވެސް ކޯޓުން ބަލަންވާނެއެވެ. ވަކީލާއަށް ތުހުމަތުކުރުމުގައި އަމަލީ ގޮތުން ކުރެވުން ސާބިތުކަމެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ބައެއް ހާލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި؛

1. އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމުގެ މިންވަރަކަށް، ވަކީލާ ފަރާތާއި މުވައްކިލާ <u>ދެމެދުގައިވާ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވުން؛</u>
2. ވަކީލާއިން ވަކާލާތު ތަރީޤާއި ވަކީލުންނަށް އަމުދުކުރާ ތަރީޤާތްތަކާއި އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް ފާއިތުވުން؛
3. ވަކީލާ ދޭ ލަފާތަކުގެ މިޢުޔާރީގެ ކުޑަވެފައިވުން؛
4. ވަކީލާ ލަފާތަކުގެ މިޢުޔާރީގެ ހާލަތު ގެއްލިފައިވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މިޢުޔާރީއަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އައުމުގެ ސަބަބުން މުވައްކިލަށް ގެއްލުން ލިބުމުން؛ މިއެވެ.[2]

8. ހަމަ އެއާއެކު ވަކީލުން ވަކާލާތު އިރު ހުރި ވަކީލާއަށް ތުހުމަތުކުރުމުގައި ބާރު އަދި ހާލަތްތަކާއި ވެސް އެ މައްސަލައެއްގައި ހުށަހަޅާފައެވެ. އެގޮތަށް ހާލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި؛

1. މުވައްކިލުކުރި ދައުރުސްލީ އަމަލީ ފުރަތަމަ އަމަލުކަށްވެފައި، އެ ހާލަތުގައި ވަކީލުން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މައްސަލައިގެ އެންމެ އެކަށީގެންވާ ހައްލަކާ މުވައްކިލަށް ދިނުން ކުރުން ބެލެވޭ ހާލަތުގައެވެ؛
2. އެ ވަކީލަކު އެމުވައްކިލަކު ތުޙުފާ ނުކޮށްދިނަސް، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ މުވައްކިލުގެ ހުރި ޚާއްޞަ ހާލަތުގެ ސަބަބުން އޭނާ ތަނަކަށް ވަކީލާގެ ކުރިމަތީގައި މުސްތަޤިއްލު ކަމަކަށް ވުން؛
3. ވަކީލުން ވަކާލާތު އިރު ހުރި ވަކީލާ ތުހުމަތު ނުކުތާތަކަށް، އެއީ ވަކީލާ ވަކާލާތުގެ އުޞޫލުތަކާ އަމަލުތަކެއް ބަލައިގަތުމަކަށް ދަލީލު ހާމަކުރެއް ހިފޭނެއެވެ.[3]

[2] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ގަޟިއްޔާ (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ އަސްލަމް ވަޙީދު)
[3] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ގަޟިއްޔާ (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ އަސްލަމް ވަޙީދު)

9. އިބްތިދާއީ ފައިސަލް އުފެދިފައިވާ ގޮތުން އޭނާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަށް އިޖުރާއަތުތަކުގެ ނުފެންނަ ސަބަބުތަކެއް ކަމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިބްތިދާއީ ފައިސަލްގެ މައްކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ޖިނާއީ ކަމެއްގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ވަޒީފާ ތަޞައްރުފުތަކަށް ބުރުޖަހާ ކަމުގައި، ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް އަދި އެހެނިހެން ފަރާތްތައް ބެލުމަށް މުވައްޒަފުން މަސައްކަތުގެ ދާއިރާއިން ބޭރުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށް ދެއްކެވިއިރު ކަމާއިބެހޭ އިސްލާމީ މުވައްޒަފުންނަށް މަސައްކަތްތަކަށް ހިތްވަރު ދިނުމަށް ކަންކަން މިގޮތަށް. އަދި މުވައްޒަފުގެ އިޖުރާއަތުން އޭނާ 06 (ހައެއް) ދުވަހު ގަސްތުގައި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވުމަށް ދައުރުކުރި ބޯހާލީ، މިފަދަ ކަމެއް މުވައްޒަފުގެ ފަރާތުން ފެންނަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުހަނު ބޭނުމަކީ ގެނެސްދެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ ތުހުމަތު ނެތިގެން ގެންދިއުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރެވޭނެއެވެ. ހަމަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މުވައްޒަފު ހާސިލްކުރާ ވަޒީފާއިންވެސް އިސްލާހުކުރުމަށް އުފެދުނު މުވައްޒަފު ވަކިކުރި އިޖުރާއަތުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައިވާ ފާހަގަކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރަން ޙައްޤުވޯތޯބަލާ އުސޫލު ދިޔުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[4]

10. އިސްތިއުނާފު މިކޯޓުގެ މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާ ގޮސްފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، އިބްތިދާއީ ފައިސަލް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދިޔައީ މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ އެޗް.އާރް ޑިޕާޓްމަންޓުގައި ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ސުޕަވައިޒަރ ގްރޭޑް ގެ. 1 (މުސާރަ: -/3890) އެއްގެ މަގާމުގައެވެ. އަދި 16 ސެޕްޓެންބަރު 2012 ގައި ސުޕަވައިޒަރ ގްރޭޑް ގެ. 1 (މުސާރަ: -/4380) އެއްގެ މަގާމަށް ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ދެވިފައިވާ ކަން ފެނެއެވެ.[5] މި މަގާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 23 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނެވެ. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ "މަސައްކަތަށް ހާޒިރުނުވާ ކުރަނޑު ކުށެއް ކުރުމުގެ، މަސްޢޫލިއްޔަތު

[4] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް

[5] ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ނަންބަރު HPL/AD-HR/C/2012/03 "ވަޒީފާ ބަދަލުކުރެއްވި ސިޓީ"

ނަގާލަން އުޅުމާއި، ޖެއްސުން ކުރުން އަދި އަޑުގަދަ ފެންވަރު ދައްކުން" މި ސަބަބުތަކާއި ހުރިކަން އެޗް.ޕީ.އެލްގެ ނަންބަރު HPL/AD-HR/V-2017/01 "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ޕޮލިސީ" ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[6]

11. ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2008 (ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު)ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި މުވައްޒަފުން ތަބާވާންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާނުވާނަމަ، މުވައްޒަފަކާމެދު އަޅަން ފެންނަ އެކަށީގެންވާ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމާއި، "އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު" ގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ:

(1) ނަސޭހަތްދިނުން؛

(2) ލިޔުމުން އިންޒާރު ދިނުން؛

(3) ވަޒީފާގެ މަސައްކަތަށް ނިކުތުން 14 ދުވަހަށް ވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތަކަށް ހުއްޓުވުން؛

(4) ހުރި މަޤާމަށްވުރެ ދަށްމަޤާމަކަށް ބަދަލުކުރުން

މިކަންކަމެވެ. މުވައްޒަފެއްގެ އަޚްލާޤު ގޯސްވެގެން ނުވަތަ އެމުވައްޒަފު މަސައްކަތަށް ފުރިހަމަނުވާކަމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ފެނިއްޖެނަމަ އެ މުވައްޒަފަކަށް އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ ތަރުތީބު އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. މި ފަދައިން އިސްލާހީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ ބާރުލިބިގެން މުވައްޒަފަކު އިސްލާހް ވާން ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ އަސާސެވެ. އަދި މުވައްޒަފަކަށް އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އަޅައި، އެ މުވައްޒަފަކު އިސްލާހުވެފައި ނުވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ދުވަސްތަކެއް ނިޔާކުރަން ނަތީޖާއަކީ ކާބައިކަން ވެސް މުވައްޒަފަކަށް އެނގެންޖެހޭކަމުން ވަޒީފާގެ މާބަޔަކުގައި މުވައްޒަފެއްގެ ވާޖިބުތަކާއި ޙައްޤުތައް ބަޔާންކޮށް ފެންނަކަން އެ މުވައްޒަފަކު ވަގުތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ނޫނެކެން ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2008 (ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު)ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްޞަދަށް ބެލުމުން އެނގެންހުރެއެވެ.

[6] އެޗް.ޕީ.އެލްގެ ނަންބަރު HPL/AD-HR/V-2017/01 "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ޕޮލިސީ"

12. އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ބަދަލުކުރަން ހުރިގޮތުން އިބްރާހީމް ފައިސަލް އެޗް.ޑީ.ސީ. އަދާކޮށް ކުންފުނި ބަޝީރު އަދި ޖެހިފައިން ހޯމް އަހަރުގެ ޖަހާއިރު އުކާފުލުން މަހިން އިބްރާހީމް ފައިސަލްއަށް ނަޝްރުކުރެވިފައިވާކަން ހިޔާރު ޕްރޮޕަޓީސް ލިމިޓެޑްގެ އެޗް.ޑީ.ސީ.އާއިގެ އެގްރީމެންޓް މުއާމަލާތް ޝަރުޢީ ގޮތުގައި އެންމެ ހަމަސް ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިފާޢު ބަޔާން ދޫކޮށްފައިނުވާތީ. ނަމަވެސް އިބްރާހީމް ފައިސަލްއަށް މިފައިސާ ނަޝްރުކުރެވިފައިވާ ބަންދުކުރުން ފައިސާ ދިނުމަށް އެދުނު މައްސަލަ ނިމުނީ މުއާމަލާތާއި ބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހުށަހެޅުނު ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީއެވެ.
އެނގެންނުވެއެވެ.

13. ހިޔާރު ޕްރޮޕަޓީސް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު HPL/M/2017/02 ސިޓީ އަށް ބަލާއިރު، މި ސިޓީއަކީ ހިޔާރު ޕްރޮޕަޓީސް ލިމިޓެޑްގެ އެގްރީމެންޓް މުއާމަލާތް ޖިނާއީ މުއާމަލާތް ތަޙްޤީޤުގެ ފައިސާގެ އެޗް.ޑީ.ސީ. ކުންފުނިން ހުރިހާ ޤާނޫނީ ސިޓީއެކެވެ. މި ސިޓީގައި މައްސަލަ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިބްރާހީމް ފައިސަލް ތަކެތި އުކާފުލުން މަހިން ހަވާލުކުރި ގޮތުގައި ދަޢުވާ ބެލުމަށް ޓެސްޓްކުރެވުމަށް ގޮތަކީ ވަޒަނާއި ބަޔާނެއް އެޗް.ޑީ.ސީ.އާ ފައިސާ ދިނުމަށް މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުން ދެނެގަނެވުނު ބަޔާނާއި ޝަރުޢީގޮތުން ގަބޫލުކުރަން އެކަށީގެންވާ ދަރަޖައިގެ ގޮތުން ދަޢުވާގެ ބަޔާން ހުށަހަޅާފައިވާ މުއާމަލާތް ބަޔާނެވެ. ނަތީޖާގެ ބަޔާން ތަކެތި ޤާނޫނީ ދާއިރާ ގޮތުން ބެލުމުގައި ކޯޓު މުއާމަލާތް އަދާކޮށްފައިވާ ފަދަ މުޢާމަލާތެއް ބަލައި ތަފާސްކުރުމުން، މި ކުންފުނީގެ ބަޔާން އިބްރާހީމް ފައިސަލްއާ ދޭތެރޭ ހިފެހެއްޓުމުގެ ޙައްޤު ޤާނޫނީގޮތުން ދޫކޮށްފައިވާކަން އެނގެންނުވެއެވެ.

14. އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޓީގައިވާ ގޮތުގެ މަހިން ޢާންމު ފެށުނުގޮތް އެއްބަސް ބޭނުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ޤާނޫނީ ދައުލަތާއި ޖެހިގެން ދިމާވާކަމެއް ބުނާ އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ބަޔާން މުޢާމަލާތު ގުޅޭ އެއްބަސްވުމާ ގުޅުންހުރި އެ ބޭނުން ހަވާލުކުރަމުން ދިއުމަށް ކުރިޔަށް އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ބަޔާން ޢަމަލުކުރެވިފައިވާ އެ ކުންފުނީގެ ތަފާސީލު ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި އާއި ޤާނޫނީގޮތުން ދަރަޖައިގެ ދިފާޢު އެޗް.ޑީ.ސީ.ގެ އެގްރީމެންޓް މުޢާމަލާތު ޝަރުޢީ ގޮތުގައި އެންމެ ހަމަސް ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިފާޢު ބަޔާންކުރެވިފައި

ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އިބްރާހީމް ފައިސަލް ސަރަސްވަތީގެ ކުރުވުމީ ޓާ.އެމް.ޖީ ކުންފުނީގައި ހިސާބުތަކާ ކަންތައްތަކާއި ގުޅިގެން ކަމަށްވެސް ބުނެފައިވެއެވެ.

15. އިސްވެ އިޝާރާތްކޮށްފައިވާ އެންގުމަކީ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރާނެ އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޙީދާއިން ވަކިކުރި ކުރުމަކީ އެކަމަށް އަދާވާ ހުރި ވަޙީދާއާ ތަރަފަކީ އިތުރަށް ބެހެއްޓުމަށްވެސް އެކަމާގެންނުވުމަށް ފުރި ބަޔަކު ތަރުގެ ފިރިއަކާ ޖެހުނު ޙާލު މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކަމަށް އަރުވަނީއަށް ގޮވާލާފައިވެއެވެ.

16. އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޙީދާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ޒާތުގައި ބައާކަނިކޮށްފައިވާ ޙާލަތު އިޖުރާއަތުގެ ބާރުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ހޯދުމުގެ އިސްތިޢުނާފު ރައުޔު ފަރާތަށް ދެއްކިފައިނުވާތީ، ވަޙީދާއާބާރ ޒާތުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (1) ގައި ބައާންކުރާ ފަރާއިން އިބްރާހީމް ފައިސަލް އަމުން ވަޙީދާއަށް ތުހުމަތުކުރުމުގެ އިތުރުން އާންމުން ވާޙީދާބާރ ޒާތުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ގައި ބުނާ ބަޔަކު ލިބިދެވޭން ޖެހޭކަމަށްވެސް އަރުވަން ދަތުރުކުރެވޭނެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޙީދާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު ފާއިތުވެފައިވާ އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ބަޔަކު ނަގާ ދިނުމަކީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

17. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމާއި ވަޒީފާއަށް އަލުން އަނބުރާ ތުހުމަތުކުރުމާ ދެމެދު ހިނގާ މުއްދަތަށް ބަލާފަ ދިނުން ޖެހިލުމާ ނުރުން ކަމަށާއި، މުވައްޒަފަށް ދޭ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ބާއިންސާފު މުއްސަދި ކަމެއް ލިބޭ ގޮތަށް އަމުރު ކުރުމަކީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫންކަމަށާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުމުގައި އެހެން މަސްއަލައިގައި ވަޒީފާއެއް އަދާކޮށްފައިވާ ނަމަ ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކަށް އާމްދަނީއެއް ހޯދާފައިވާ ނަމަ އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާގައި[7] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކުރިއަށް، އިސްތިއުނާފު ކުރިފައިވާ މައްސަލައިގައި، ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް

[7] ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ދިރާސާގެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 34 ވަނަ ނަންބަރު.

ބަލައި، ހަމައެކަނި އުނިކުރުވޭނީ، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން، އޭނާއަށް އަބުރާ ވަޒީފާ ދިނުމާއި ހަމައަށް އިބްރާހީމް ފައިސަލް އަށް ވަޒީފާއެއް އަދާކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އާމްދަނީއެއް ލިބިފައިވާކަން ސާބިތުކުރެވޭ ހެކި ހުށަހެޅިފައިވާނަމަ، އެ އާމްދަނީގެ މިންވަރެވެ. މި ދިނުމަށް ފިޔަވައި، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން، އޭނާއަށް އަބުރާ ވަޒީފާ ދިނުމާއި ހަމައަށް، އޭނާ ކުރަމުން ގެންދިޔަ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ ލިބޭނެ މުސާރައާއި އެލަވަންސް، އިންސާފުވާގޮތުގައި އޭނާއަށް ހަމައަށް ދޭން ޙުކުމްކޮށްފައެވެ.

18. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެ ހުކުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: 86/VTR/2017 މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު،

19. މި މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފް ކުރާ އިބްރާހީމް ފައިސަލް އާއި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައި ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ހުށަހެޅުން ބަލައިލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

20. އިބްރާހީމް ފައިސަލްއަކީ، 03 އޮކްޓޫބަރު 2011 އިން ފެށިގެން، ހިތަދޫ ޕޯޓް ލިމިޓެޑްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދިޔަފަރާތެކެވެ. ފުރަތަމަ އަދާކުރި ވަޒީފާއަކީ، ސެކިއުރިޓީ ގާޑެއް ގރ.1 ގެ މަޤާމުގައެވެ. އެއަށްފަހު، 16 ސެޕްޓެމްބަރު 2012 އިން ފެށިގެން، ޓެކްނީޝަން ގރ.1ގެ މަޤާމަށް ބަދަލު ކުރެވުނެވެ.[8]

21. އިބްރާހީމް ފައިސަލް މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދިޔަ ކުރި ކުރުމާއި، މަސައްކަތުގެ ނަގާފައްތު އުޅުމާއި، ޖެއްސުން ކުރުން އަދި އަނގާރީ ފެންވަރު ދަށްވެގެން ކަމަށް ބަލައިގެން، 11 އޮކްޓޫބަރު 2017 އިން ފެށިގެން 14 ދުވަހަށް

[8] ނަންބަރު:HPL/AD-HR/C/2012/03 (16 ސެޕްޓެމްބަރު 2012) "ވަޒީފާ ބަދަލުކުރެއްވި ސިޓީ".

ސަސްޕެންޑް ކުރުމަށްފަހު[9]، 23 އޮގަސްޓް 2017 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމައި[10] އެދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އެވެ.[11]

22. އިބްރާހިމް ފައިސަލްގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައި ހުށަހަޅައިފައިވަނީ، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުއްވުމަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، ކުރިން އަދާކުރަމުން އައި ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމާއި 2017 އޮގަސްޓް 23 ވަނަ ދުވަހުންފެށިގެން މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ފައިސާ ހޯދުމަށެވެ.

23. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މިމައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ އިބްރާހިމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ޝަރުޢުކުރާފަދަ ބާވަތެއް ދުރުވެރިވެގެންކަން މައްސަލަ ބައްދަލުވިފަރާތަކަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވާތީ، މައްސަލަ ބައްދަލުވިފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި އިބްރާހިމް ފައިސަލް ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާގޮތަކަށް ބަޔާން ޔަޤީން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި އެހެންނަމަވެސް، އިބްރާހިމް ފައިސަލްގެ ޢަމަލުތައް ހުރިގޮތަށް ބަލާއިރު، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމުމުގައި މަސައްކަތު އަޚްލާޤީ އެކަށީގެންނުވާ ކަންތައްތަކެއް ހިނގިކަން އެނގެން އަސާސަކަށް ބެލޭން ނެތް، މިޙާލަތުގައި އަލުން އަނބުރާ ވަޒީފާ ދިނުމަކަން އެންމެހައި އެއްގޮތް ޢަދުލުވެރިކަމުގައި ނުފެންނާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަން އަލުން އަނބުރާ ވަޒީފާ ދޭން އަމުރުކުރަން

9 ނަންބަރު: HPL/MIS/2017/06 (11 އޮގަސްޓް 2017) ސިޓީ.

10 ނަންބަރު: MEMO-AMD-2017/10 (23 އޮގަސްޓް 2017).

11 ނަންބަރު: HPL/AD-HR/V-2017/01 (23 އޮގަސްޓް 2017) "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކަމުގެ ނޯޓިސް."

ތަކެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި -/47،280ރ (ސާޅީސްހަތްހާސް ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) ނަގައިދިނުމަށެވެ.

24. މިމައްސަލައިގައި، މައުޟޫޢީ އުޞޫލުތަކާއި އިޖުރާއީ އުޞޫލުތަކަށް ބަލާއިރު ކޯޓުގައި ސާބިތުކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ތާއީދު ކުރެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އިސްތިޢުފާ ފައިސަލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ ބަޔާން ތަކެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައެޅުމާއެކު ފައިސާބަދަލުގެ ގޮތުގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ނިންމުމުގައި މަސައްކަތުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކާ ނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލު ދޭން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

"އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، ވަޒީފާގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އޭނާގެ ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ ބޭނުންތަކުން ހުރި ސަބަބަކާ ނުލާ، ވަޒީފާއިން ވަކިނުކުރެވޭނެއެވެ. މުވައްޒަފަކު އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ނުހުއްދަ ކަމެކެވެ."

މިގޮތުންނެވެ. ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކެއް އޮތުމުންނެވެ، ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމަށް ފަހުގައެވެ. އަދި ޤާނޫނުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ނުހުއްދަ ކަމެކެވެ، ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލާ ވަކިކުރުމަކީ ނުހުއްދަ ކަމެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެވެ. އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް (appropriate cause) އަދި އެކަށީގެންވާ ހަމަ (reasonable grounds) މިއީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ނުވާގޮތުން ބަލަންވީ މުހިންމު ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މިކަމުގައި ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅުންހުރި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ޢަމަލީގޮތުން ސާބިތުވާން ޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު، އެކަށީގެންވާ ހަމައެއް ބަލަހައްޓަން ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވާ ގޮތް

މައްސަލަތަކުގައިވެސް ވަރައިގެންވާ ބަޔާންކޮށްދޭތަކުގެ މައްޗަށާއި، އުފުލާއްޖެހުމާއި ފަޙުޞާއި ގުޅިފައިވާ އެހެނިހެން ކަންކަމުގެ އަލީގައި މައްޝޫރީ ހަމަ (objective test) އަކުން ކަމާއި، އުފުލާއްޖެހުމާއި ފަޙުޞާއި އިޖުރާއަތް ބެހެއްޓުމަކީ ކުރެވުނު ކަމެއްކަމަށް ނިޔާނުވާ ކަމަށް ފަޙުޞާއި ފާޑުކުރުން ޖަރީމާއިމްޒާތް ގައި ބައްލަން ކުރާ "އެކަނިވެރިކަމާ ހަމަތަކަކީ" އެމައްސަލައިގެ ފަރައިގެންވާ ބަޔާންކޮށްދޭތަކުގެ އަދާކުރުމުގެ ބާރާ ބާވަތާއި ހުރި އެމައްސަލަތަކުގައި ޝާހިދުވާ ދާއިރާގެ އިތުރުން އުފުލާއްޖެހުމާއި ފަޙުޞާއި ދުވުކު ތަޙްނުމެދުގެ އިތުބާރު ތެދުވެރިކަމާއި އަމާނާތްތެރިކަމާއި އަދި މިންވަރުވެސް އުފަލާވާ އެހެނިހެން އިތުރު ކަންކަމުގެ އަލީގައި ބަލާއިރު، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުގެ މަސައްކަތުގައި ހުރި ސަޕޯޓްކުރި އިންސާނުކަން އެއަށްތަކަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭތީ ބަލާއިރު، އެކަން ޤަބޫލު ކުރެވޭނަމަ، އެއީ "އެކަނިވެރިކަމާ ހަމަތަކަށް" އެކަމެ. ނަމަވެސް ބާރުވެރިކަމާ ހަމައިން ބަލާއިރު، އެކަން ޤަބޫލު ނުކުރެވޭނަމަ އެއީ "އެކަނިވެރިކަމާ ހަމަތަކަށް" ކަމަށް ބެލެވިގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެނީ، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފު މައްކަން އިތުބާރު ގެއްލިއްޖެކަމަށް ބެލުމަށް ނުހަނު ފުއްދޭކަމެކެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ، މުވައްޒަފު ސައްތަކުން ވަޒީފާ ދިން ފަރާތަށް ގެއްލުންވާ ކަމަށް ބެލުމަށްވެސް ފުއްދޭ ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން އެބާރު ބޭނުން ކުރުމަށް ބިނާކުރާނަމަ، ޢަދުލުވެރި ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަތަކެވެ. ހިމާޔަތުގެ މައްސަލަތަކެއް ނޫނެވެ. ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރާ ދެ ޝަރުޠުގެ ތެރެއިން، ފުރަތަމަ ޝަރުޠުގައި ބަޔާން ކުރާ "މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ އެކަނިގެން ނުވުން" ކަމަށް އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ، ވަޒީފާގައި އިތުބާރު ބެހެއްޓުމުން ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނުން ނުވަތަ ޒިޔާނެއްލިބުމެވެ.

25. މިމައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފު ފައިސަލް، ވަޒީފާއަށް ކުރިމަތިކުރިކަމަށް ފުރުމަ ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ "މުވައްޒަފުންނަށް އަންގާ އެންގުން" އިން އިސްތިއުނާފު ފައިސަލް (އެޗް.ޖީ.ފޯމް ނަންބަރުE0053) އަށް ހާޒިރީން އިސްލާހު ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ފާހަގަ ކުރެވޭތީ އެކަން އިސްލާހު ކުރުމަށް އަންގާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން

ޑިނަރުވަސްޓަކާއް ވަންދުން ގަޑިޖެހިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.[12] މިގޮތުން “Attendance of Ibrahim Faisal From April 1st 2016 to April 27th 2017” މިހެން ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓް ބަލާއިރު، 2016 ވަނަ އަހަރު އޭޕްރީލް މަހު، 19 (ނަވާރަ) ދުވަހު ގަޑި ޖެހިފައިވެއެވެ. 2016 މެއި މަހު، 13 (ތޭރަ) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. 2016 ޖޫން މަހު، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. 2016 ޖުލައި މަހު 02 (ދޭއް) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. 2016 ނޮވެމްބަރު މަހު 01 (އެކެއް) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. 2016 ޑިސެމްބަރު މަހު 01 (އެކެއް) ދުވަހު ގަޑި ޖެހިފައިވެއެވެ. 2017 ޖެނުއަރީ މަހު 19 (ނަވާރަ) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. 2017 ފެބުރުއަރީ މަހު 12 (ބާރަ) ދުވަހު ގަޑި ޖެހިފައިވެއެވެ. 2017 މާރޗް މަހު، 13 (ތޭރަ) ދުވަހު ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ގޮތުގައިކަން 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި 95 ދުވަހު އިސްތިރާހު ފައިބަށް ވަގުތާއި ހާޒިރުވުމުގައި ގަޑިޖެހިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން މިރިޕޯޓުގައި ހާޒިރުނުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަސްތަކެއް އެބަހުއްޓެވެ. ނަމަވެސް އެއީ ޗުއްޓީ ނުވަތަ ސަފަރުގައި ހުރެގެން ހާޒިރު ނުވާ ދުވަސްތަކެއްކަން ނުވަތަ މަސައްކަތަށް ހާޒިރުވާނުޖެހޭ ދުވަސްތަކެއްކަމުގައި ހާޒިރު ނުވާ ދުވަސްތަކެއްކަން ސާބިތެއް ނުވެއެވެ. ސަބަބަކީ، "އެބްސެންޓް" ކަމުގައި ހާޒިރު ނޯޓުކުރަނީ، ޖަހާފައިވަނީ "ބޫރު" މިހެންނެވެ. މިގޮތުން ބައެއް މަސްތަކުގައި، 2 ދުވަސް، 1 ދުވަސް 6 ދުވަސް، 9 ދުވަސް "އެބްސެންޓް" ކަމުގައި "ބޫރު" މިހެން ޖަހާފައިވާއިރު، 2016 ސެޕްޓެމްބަރު މަހު އެއްކޮށް އިނީ ރިޕޯޓުތަކާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބޭރުން ބުރަވެވޭތީ ރިޕޯޓު ނުވެސް ކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ޗުއްޓީ އާއި ސަފަރުތަކާއި ވެސް ހިމެނޭ ގޮތުން ކަމުނުވެއެވެ. އިސްތިރާހު ފައިބަށް ބަދަލުވެފައިވާ ހާޒިރީ ރިޕޯޓުގައި ގަޑިޖެހިފައިވާ މިންވަރަކީ ބޮޑުމިން، ވަޒީފާގައި އުޅެމުންދިޔައިރު އެއްވެސް ހަމައެއް އުޒުރުވެރިކަން ބެލުމުގެ ނިޔާކަމަށް ފެނުނު ކަނޑުވެއެވެ. އަދި އިސްތިރާހު ފައިބާއިރު ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން، އިސްތިރާހު

[12] ނަންބަރު:HPL?TD/STF/2016/01 (30 ޖޫން 2016)

ފައިސަލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމުގައި ފަރުވާ ކުޑަކުރާ ކަމަށް ބުނާ ބުނުމަކީ ރަގަޅު ބުނުމެއްކަން އެގެއެވެ. އަދި ރަސްމީއަށް ފަރުވާ ކުޑަކުރާތީ، އެކަން އިޞްލާހުވެ ފައިސަލްއަށް އަންގާ އިސްތިޢުފާ ކުރުމަށް 30 ޖޫން 2016 ގައި އެންގި އެންގުމާއި އެއްގޮތަށް އިސްތިޢުފާދީފައި ނުވާކަން 2017 ވަނަ އަހަރު ރަސްމީ ތަކަން ހުރުމަން އެގެއެވެ. މުވައްޒަފުންގެ ހާޒިރީއަކީ ވަޒީފާގެ އެންމެ އަސާސީ އެއްބައެވެ. ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވު މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ މުވައްޒަފުންނާ، ހާޒިރީ ހާޒިރުވުމުގައި ހަމަޖެއްސި އިންޒިބާތީ ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ފުރިހަމަ، ނުވަތަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޒިންމާއާއި މުވައްޒަފުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާތަކާއި ބާރުން ކުރި ގޮތް ސަޤާފީ ތަރައްޤީގައި ނުވަތަ ޒިންމާ ހައްދަވާ އެންމެހާ ރަނގަޅަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ބޭނުމަށް، ހުނަރު ދުވަސްތަކުގެ ފުރުޞަތު، ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމުގައި ފަރުވާ ކުޑަކުރުމަކީ ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ބާރުވެރިކޮށްފައިވާ، އެއީ އަހުރެފީ ސިޔާސަތު މަސައްކަތްތަކެވެ. ވަޒީފާ ފަރާތުން ވަޒީފާ ދިނުމުން، މުވައްޒަފު ޢާންމު މިނިވަންކަމާއި ފަސާދަ ވަޒީފާއަށް ޒޮތަން ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމަށް ދަތިކޮށްދޭ ފަރާތް، އެވަނައަށް ޤަވާޢިދުތަކެއް ޒޮތަށް ހިނގުމަކީ ކުރެވޭން ކަމެއް ނުކުރެވޭ. އަރިހަކުން، މިފަދަ މުވައްޒަފު، ވަޒީފާގައި ގޮތުގެމަތީ، އެކަށީގެންވާ ހަމައަކުން ބާރުއަޅުވާ ކުރެވޭން ކަމެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ނުވެއެވެ.

26. އިބްތިދާއީ ފައިސަލް މަސައްކަތް ކުރަމުންދިޔަ، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ހެޑް ބަދަލުކޮށް، އެސިސްޓެންޓް ޑިރެކްޓަރ ޓެކްނިކަލް، އެ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ވެރިއެއްގެ ގޮތުގައި އަދާކުރަމުންދިޔަ މަސްއޫލިއްޔަތުން ބަދަލުވެ ޚިދުމަތްތަކުގެ އީމެއިލްގައި ބަޔާން ކުރަނީ، އިބްތިދާއީ ފައިސަލްގެ ވާހަކަ އެކަންޏެއް ނޫނެވެ. މިއީ ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ވާހަކައެވެ. އެ އީމެއިލްގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ؛

"with the ***current situation*** in technical department where we do not have the required human recources and system of ***demoralized staff***, I would like to stepdown as the head of this department, effective 30th March 2017"

އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، މިހުއްދަތުގައި ބަޔާން ކުރަނީ، މުވައްޒަފުން މަދުވުމުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްކުރުމަށް ދަތިވެގެން އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރ ޓެކްނިކަލް ޖެނެރަލަށް ދޫކޮށްލިކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އެކަން އޮތީ އެހެން ނޫންކަން، ހުށަހެޅިފައިވާ އެހެން ލިޔުންތަކުގެ އަލީގައި ބެލުމުން އެނގެއެވެ. މިގޮތުން، އެޗް.އާރް.ކޯޑިނޭޓަރުގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި (10 އޮކްޓޫބަރު 2017) އަށް ބެލުމުން، ކުންފުނީގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރ ޓެކްނިކަލް، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ހެޑް މަޤާމުން އިސްތިއުފާ ދިނީ އަންނަ އެންގޭޖްމަންޓަށް ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މުވައްޒަފުން އެއްބާރުލުން ނުދިނުމާއި، ފެބްރުއަރީ މަހުން ފެށިގެން އޮޕަރޭޝަން ރިކުއަރމަންޓްސްތަކަށް ދިޔާވަމުން ދިޔަ މައްސަލަތަކަށް ހައްލުކުރަން އެދި ޓީމުތަކުގެ ހުރި އަންގަމުންދިޔަ ނަމަވެސް މުވައްޒަފުން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވުމާއި، ފުންޖެހުމަށް ހިންގައި ދިޔުމަށް ޓީމުތަކުގެ ހުރި އެންގުމުން ފުރަ ޖޫރިމަނާ ކުރާނެތީ ބުނު އެކަން ކޮންނުކުރާނެ، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތުގެ ހަމަޖެހުން އަދި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުނުވާ އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭ މުވައްޒަފުންގެ ޓީމްމެމްބަރުންގެ މަސައްކަތަށް ހަލުއިކަން އަދި ރަނގަޅުކަން ހިނގުމަށް ބޭނުންވާ އެއްބާރުލުން މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ނުލިބުމުންކަން އެނގެން އޮތެވެ. އެނގުނުކަމުން، ބަޔާންވެދިޔަ އީ.މެއިލްގައި، “demoralized staff’ މިއިބާރާތް ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ، "އެމީހުންގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް އޮންނަ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާ" މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާން ކޮށްދީފައިވަނީ ނޫންކަމާއި، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޖަމާޢަތް ހުރިގޮތުން އިބާރާތް ބަޔާން ކުރާއިރު އެމުވައްޒަފުންގެ "އަޚްލާޤީ" ދަރަޖަޔާ ވާހަކަ ބަޔާން ކުރެވުނުކަން އެނގެއެވެ. މިއީ މުޅި ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތުން ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ކުރުމަކަށް ވާއިރު، އިބާރާތް ފައިސަލާ، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މުވައްޒަފުން ކަމުގައި، ޓެކްނިކަލް ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މޯރަލް، ހޯލްސްޓާރ އިބާރާތް ފައިސަލާގެ ޑިސިޕްލިނަރީ މައްސަލައަށް ބަލާފައިވާކަން 10 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި އޮތް އެޗް.އާރް ކޯޑިނޭޓަރ (ދުވަސް) 2 ބައްދަލުވުމުގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުމުން އެނގެއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި، ވަޒީފާގެ ޝަރުތުތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާނެގޮތް ކަނޑައެޅުމުގައާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައާއި، ވަޒީފާ

އަދާކުރުމުގައި ދިމާވާ އުނިކަން ކަންކަމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ހަމަހަމަ މީހުންގެ ދެމެދުގައި އެއްވެސް ގޮތަކުން ތަފާތުކުރުމަކީ މަނާކަމެއްކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ހަމައެމާއްދާގެ (ނ)ގައި، "...އަދި މިނޫންވެސް މަސައްކަތާ ސީދާގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށްބަލައިގެން މިމާއްދާގެ (ހ) އިން ހުރަހެއް ނާޅައެވެ." މިހެން ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އުނިކަންކަމުން، އެއް ޑިޕާޓްމަންޓެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ އަންހެނުންގެ މައްޗަށް ހުރިހާ ބާވަތެއްގައި އެއްމިންގަނޑަކުން ފިޔަވަޅު އަޅަން ނުޖެހޭކަން އެގެއެވެ. ހުރިހާ ބާވަތެއްގައި އެއްއުޞޫލަކުން ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭނީ، މަސައްކަތްކުރާ ހަމަހަމަ މީހުންގެ ދެމެދުގައެވެ. ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭނީ މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި އެކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނާއި އަދި އެކަމުގައި ބައިވެރިވާ މިންވަރާއި އަދި މިނޫންވެސް އެކަމާގުޅޭ ވަކިއެގެންހުރި ޙާލަތްތަކަށްބަލައި، ތަފާތު ފިޔަވަޅުތައް މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް އެޅުމަކީ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ކަމެކެވެ. އުނިކަންހުންނަ، މިސާލަކަށް، ބީރުކަން، ޑިޕާޓްމަންޓުގެ އެހެން މުވައްޒަފުންނާ ގަޑިޖެހުނަސް ޑިއުޓީ އަދާކުރުމުގެ މުސާރައިން ގަޑީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަޑިއަށްވުރެ. މިއީ ޚާއްޞަ ކުރުމުގެ ތަފާތުކުރުމެއް ނޫނެވެ. އުނިކަންކަމުން، އިޖާބީ ތަމްޔީޒު ފިޔަވަޅު، އުނިކަން މުވައްޒަފުންނަށް ދިނުމުން ނިސްބަތުން ދިނުމަށްވުރެ، އިޖާބީ ތަމްޔީޒުގެ ޑިސްކްރިމިނޭޝަން މައްސަލަތަކުގައި ވަކިން ބެލުމަކީ ތަފާތު ކުރުމެއް ނޫންކަމާއި، އެއީ އިޖާބީ ތަމްޔީޒު އުނިކަން މުވައްޒަފުންނަށްދިނުމަކީ ބޭނުން މަސައްކަތުގައި ތަފާތުކުރުމުގެ ނުހިމެނޭކަން އެގެއެވެ.

27. ފެބުރުއަރީ 2017 ގައި، އެމް.ޕީ.އެލްގެ ފަރާތުން، އެސް.ޕީ.އެލް ގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބައެއް ޕެސެންޖަރ ޖެޓީ ގްރައުންޑްވޯކަރު ހުރުމުގެ ސަބަބުން، އެޕެސެންޖަރ ޖެޓީ ބަދަލު ކުރުމުގެ ގޮތުން، ބޯޓިންގ ޖެޓީގެ ދިޔައިރު، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ހިފުނު ގޮތުން، އެމް.ޕީ.އެލްގެ ބޯޓިންގ ޖެޓީއަށް މަސައްކަތަށް ނުކުތުމަށް އަންގާފައި އޮއްވާ، އެއީ ބަންދު ދުވަހެއްކަމުން ބުނެ އަދި އިތުރުގަޑީގެ ނުލިބޭކަމަށް ބުނެ އެދުވަހު މަސައްކަތަށް ނުކުމެފައި ނުވާކަން އެނގެން އޮތެވެ. އަދި ޖެހިގެން އައި އާދިއްތަ ދުވަހު އެމް.ޕީ.އެލްގެ ބޯޓިންގ

ޑިޕާޓްމަންޓްގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން އެކުގައި ސަރުކާރު ބޭނުން އޮފީހަކަށް ގާސިދު ވެފައި ނުވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.[13]

މިންކަމާއި ގުޅޭގޮތުން، އިސްތިޢުފާދީ ކުރި ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބޭނުފައިވާ، ޖަވާބުދާރީ ވުމަށް ޙައްޤު ވާ

ބަޔާން ދުވަސްކޮޅެއްގައި މަސައްކަތް ކުރަން ބޭނުން ނުވާކަން އަންގާފައި ވާނެ ކަމަށާއި ސަބަބަކީ އިސްތިޢުފާގައި

މަސައްކަތް ކުރުވާފައި ފައިސާ ނުދޭނެ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އިސްތިޢުފާދީ ކުރި ފަރާތުގެ ބަޔާނުން އެގެން އޮތް

ގޮތުގައި އެކުރު ގެޔާ ފައިސާ ނުދޭނެ ނޫންކަމާއި، އިސްތިޢުފާ ދީ ގޮތަށް ބަރަފް ގަސަމު ކަން އެގެން އޮތެވެ.

މިގޮތުން، އެކުރު ގެޔާ ފައިސާ، ޙައްޤު، ޗުއްޓީ ދީ ދުވަސް ނުލިބޭ ގޮތަށް، ހަމައެކަނި 100 ގެއިރަށް

ދުވަހަށް ނިސްބަތްވެފައިވާކަން އެގެން އޮތެވެ. އިސްތިޢުފާދީ ކުރި ފަރާތުން ބޭނުފައިވާ، އިސްތިޢުފާއަށް ފައިސާ

ދުވަހާ ނުލައި ގުޅޭގޮތުން ލިބުމަށް އަ ގުޅޭގޮތުންގެ ނުކުތުމުގައި މަސައްކަތް ކުރުވުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ

25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 37 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

(ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 38 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު ކަމެކެވެ. އިސްތިޢުފާގައި މަސައްކަތް ކުރަންޖެހުނަމަ،

ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިޢުފާގެ ފައިސާ ދޭންޖެހޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ގުޅޭގޮތުން ހިމަނަމުޖެހޭ ގޮތަށް

އިސްތިޢުފާ ނުދިނުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރާ އަޚްލާޤީ ކުރުމާއި އަދި

މަޖުބޫރުން މަސައްކަތްކުރުން ކަމުގައި ބަލަންވާއްޖެނަމަ، އެއީ ރަނގަޅު ތަރުޖަމާއެއް ނޫނެވެ. "މަޖުބޫރުން

މަސައްކަތް ކުރުވުން" މާނަކޮށްދީފައި، މިހެން އޮންނާ އަމިއްލަ އިރާދާގައި ނޫން ޚިދުމަތެއް ހޯދުން ފިޔަވައި،

އަދަބެއް ދޭނަމަގެ އިންޒާރުދީގެން ނުވަތަ ނުފޫޒު ބޭނުން ކޮށްގެން ޒަބަރުދަސްތީއަކުން މީހެއްގެ ފަރާތުން

ޚިދުމަތެއް ހޯދުމަށެވެ. ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުވުމަށެވެ.[14]

[13] 28 މާރިޗު 2017 ގައި ނަގާފައިވާ މައްސަލާ ބަޔާންދިން ފަރާތުގެ ބަޔާން. (މިބަޔާނުގައި ބަޔާންދޭ ފަރާތް ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި "ސޮއިކޮށްފައިނުވާ ސޮއިކުރުން

އިންކާރުކޮށްފައި" މިހެން މިބަޔާނުގައި އޮފިޝަލުން ލިޔެފައިވެއެވެ.)

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ).

28. 28 މާރޗް 2017 ގައި ނަގާފައިވާ އިސްމާޢީލް ފައިސަލްގެ ބަޔާނުގައި، " 22 މާރޗް 2017 ވީ ބުދަދުވަހު އުމްރީ ވަގުއިގެން ބާއްވާ އާދޭ ސްޕާޓް މީޓިންގައި އިސްމާޢީލް ފައިސަލް (ސީރިއަރ ކޯޓޭޝަން ގއ1) ޖެހިޖެހިގެން 06 ދުވަސް ވަންދެން އޮފީހަށް ހާޒިރު ނުވެފައިވާ ގަސްތުގައި ކަމަށް އިސްމާޢީލް ބުނެފައެވެ. ފައިސަލް ކައިރިން މިވާހަކަ އެހުމުން ފައިސަލް ބުނެފައިވަނީ ފައިސަލް މިގޮތުން ދަމަހައްޓަން ފައިވާ ސަބަބަކީ މި އޮފީހުން ޕްރޮމޯޝަން ދިނުމުގައި އިސްތިސްނާއެއް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާ މުއްދަތަށް ކަމަށް ފައިސަލްއަށް ފެންނާތީ އާއި މިގޮތަށް ދަމަހައްޓާކުރުމުން ފައިސަލްއަށް ޕްރޮމޯޝަން ލިބޭނެކަމުގެ އުއްމީދުގައި ކަމުގައެވެ....."[15] މިއީ ފައިސަލް ދެއްކި ވާހަކައެއްކަމަށް ވީމާ ނުލުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްނޫނެވެ. ނަމަވެސް، ނަމަވެސް އިސްތިހާރު ފައިސަލްގެ ހާޒިރީ ރިޕޯޓްގެ އިތުރުން، 2017 މާރޗް މަހުގެ "ޕޭސްލިޕް ނަންބަރު: 60" އަށް ބަލާއިރު، 07 (ހަތެއް) ދުވަސް ހާޒިރުނުވާކަން ދެގެން އޮތުމުން، އިސްތިހާރު ފައިސަލް ގަސްދުގައި އޮފީހަށް ހާޒިރުނުވެފައިވާކަމަށް ވަޒީފާދިނުމުފަރާތުން ބުނާ ބުނުން ސާބިތުވެއެވެ.

29. ބައްދަލުވުމަށް ގޮވާ މައިން އިސްތިހާރު ފައިސަލްގެ ކަންތައްތަކަށްހިނގަން ވަޒީފާދިނުން ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދިނުފައިވާތީ، އިސްތިހާރު ފައިސަލަކީ، އެކަން ވަޒީފާގައި އިތުރުން ބޭއްޓުމުން ވަޒީފާދިނުން ފަރާތަށް އަދި އެކަން ވަޒީފާ އަދާކުރަތަނުން ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދީފަ، މަސައްކަތުގެ އަޑުވާގޮ އެކަށީގެންވާ މިޢައްކަމަށް ފޮނުވާ ނުކުރުވުމީ، އިސްތިހާރު ފައިސަލް ވަޒީފާ ވަކިކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެން ކަމަށް ބުރަވެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބައިން ކުރާ ގޮތުން، ޖެނަރަލްބިހޭވިއަރ މައްސަލަ ހުރިހާ ފާރަމަކަން 29 ވަނަ މާއްދާގެ (1)ގެ 1، 2 އަދި 3 ގައި ބައިން ކުރާ ފަރުވާއެއް ލިބިދޭފައިވި ދ ޖުއްވަތަވަޔާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނުލިބަމަނު ޖެނަރަލްބިހޭވިއަރ ފިޔަވައިގެން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިހާރު ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަމަނު ނިންމުމުގައި މަސައްކަތު އަޑުވާ

[15] މިބައްދަލުވުމުގައި ސްޓާފް ރިޕޯޓުގައި ބައްދަލު ނުވި ފާރަމެވެ. އަދި "މުވައްޒަފުންގެ ސްޓާފް އިންޓަރވިއުކުރުމަށް" މިހެން އެބައްދަލުވުމުގައި އަޑުއިވުނު ވިދާޅުވެއެވެ

އެކަށީގެންވާ ކަންތައްތަކެއް ހުރިކަން އެނގެން އޮންނަކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ބަޔާން ކޮށްދީފައި ނެތެވެ. އަދި އިބްރާހީމް ފައިސަލްގެ ޕްރޮބޭޝަން ޕީރިއަޑު، އެއީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭވަރަށް ހެކިތަކެއް ފުރިހަމަކޮށްދީފައި ނެތެވެ.

30. މިމައްސަލައިގައި، އިބްރާހީމް ފައިސަލް އެދިފައިވަނީ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަ ކުރަން އެންގެވުމަށް އެދިގެން ކަމަށް ބުނެ އޮތުމަކަށް އަދަބުތަކުން ބެލިއަސް ނުވެއެވެ. އަދި މިމައްސަލައާ އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ މައްސަލައަކަށް ނުވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފައިސަލާ މިމައްސަލައިގައި އިލްތިމާސްކޮށްފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު: 86/VTR/2017 މައްސަލައަށް ތާރީޚަށް ނިންމުމުން ކަމަށާއި، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ ގެއްލިފައިވާ ދުވަސްވަރަކަށް ބަލައިގެން ބަދަލުގައި އިބްރާހީމް ފައިސަލް ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ނަގައިދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ބަޔެއް ނެތްކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތަކާއި ދަލީލުތަކުން ހުކުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 86/VTR/2017 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށް ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބައި ބާޠިލުކޮށް، މިއަދު (25 ޖަނަވަރީ 2021) އިން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިބްރާހީމް ފައިސަލް ހިތަދޫ ޖުޑީޝަލް ބިލްޑިންގްގައި ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ ނުވަތަ އެވަޒީފާއާ އެއްފެންވަރެއްގެ އެހެން ވަޒީފާއެއް އޭނާއަށް ހަމަޖެއްސުމަށާއި، އިބްރާހީމް ފައިސަލް ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން އޭނާއަށް ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދޭ ދުވަހާ ހަމައަށް، އިބްރާހީމް ފައިސަލަށް ހުރި ވަޒީފާގެ ލިބެމުންދިޔަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، މިޤަރާރުގެ [17] ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ފަދައިން އުނިކުރަންޖެހޭ

07 މިންވަރެއް އުނިކޮށް، ޖީބުން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި އިބްރާހީމް ފައިސަލްއަށް ދެއްވުމަށްފަހު، އެކަން (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ދިއުމުން އެނގުމަކަށް މި މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ބަޔާނުގާ ގޮތެއްވެސް ހޯދިސް ދިރިޖެހޭގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން އަމުރުކޮށް ހުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ